

ЩОДО ПОРЯДКУ ОБЧИСЛЕННЯ ГОНОРАРУ АДВОКАТА ТА ОПОДАТКУВАННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Гонорар є формою винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту. Порядок обчислення гонорару (фіксований розмір, погодинна оплата), підстави для зміни розміру гонорару, порядок його сплати, умови повернення тощо визначаються в договорі про надання правової допомоги.

При встановленні розміру гонорару враховуються складність справи, кваліфікація і досвід адвоката, фінансовий стан клієнта та інші істотні обставини. Гонорар має бути розумним і враховувати витрачений адвокатом час. Адвокат має право крім гонорару стягувати з клієнта кошти, необхідні для покриття фактичних витрат, пов'язаних з виконанням доручення, якщо обов'язок клієнта з погашення цих витрат визначено договором або законом (Баулін О. В. — Адвокатський іспит: підготовчий курс / навч. посіб. — К.: Алерта, 2013. — 31 с.). У договорі про надання правової допомоги мають бути визначені види передбачуваних фактичних витрат, пов'язаних з виконанням доручення (оплата роботи фахівців, чий висновок запитується адвокатом, транспортні витрати, оплата друкарських, копіювальних та інших технічних робіт, перекладу та нотаріального посвідчення документів, телефонних розмов, тощо): порядок їх погашення (авансування, оплата по факту в певний строк тощо) і може бути визначений їх обсяг. Якщо необхідність несення фактичних витрат певних додаткових видів або збільшення їх орієнтовного обсягу, визначеного раніше, з'ясувалася після укладення договору, адвокат повинен негайно повідомити про це клієнта та отримати його згоду на погашення не обумовлених раніше видатків (Погорецький М. А. — Адвокатура України : підручник — К.: Юрінком Інтер, 2014. — 25 с.).

Оплата послуг і відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, визначається Порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2012 р. № 305. Цей Порядок визначає механізм обчислення розміру винагороди та її виплати, відшкодування витрат, пов'язаних з наданням безоплатної вторинної правової допомоги, адвокатам, які надають безоплатну вторинну правову допомогу особам: до яких застосовано адміністративне затримання; до яких застосовано адміністративний арешт; які затримані за підозрою у вчиненні злочину; до яких як запобіжний захід обрано тримання під вартою; стосовно яких порушено кримінальне провадження, згідно з якими захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим, суд- деючи судом для:

- здійснення захисту за призначенням;
- проведення окремої процесуальної дії.

Розмір оплати за годину роботи адвоката з надання безоплатної вторинної правової допомоги становить 2,5 відсотка мінімальної заробітної плати, встановленої законом на час надання послуг адвокатом. Робота адвокатів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у нічний час, вихідні, святкові та неробочі дні оплачуються у подвійному розмірі за годину роботи.

Згідно з пп. 14.1.226 п. 14.1 ст., 14 ПКУ адвокат, який здійснює

адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою, тобто платником податку, який провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є найманим працівником у межах такої незалежної професійної діяльності.

Фізична особа, яка здійснює незалежну адвокатську діяльність, не може бути підприємцем у межах останньої. При цьому чинним законодавством не заборонено фізичній особі, яка здійснює незалежну адвокатську діяльність, бути підприємцем і здійснювати іншу підприємницьку діяльність, не заборону законом. Тож, адвокат, зареєстрований як фізична особа — підприємець (ФОП), може перебувати на загальній або спрощеній системі оподаткування. У ФОП, яка перебуває на загальній системі оподаткування, об'єктом оподаткування є чистий дохід, тобто різниця між загальним доходом та документально підтвердженими витратами, пов'язаними з господарською діяльністю. Ставка оподаткування для ФОП на загальній системі оподаткування — 15 % (у разі перевищення десятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, — 17 % суми перевищення.).

Оподаткування доходів фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, здійснюється відповідно до положень ст. 178 розділу IV «Податок на доходи фізичних осіб» ПКУ. У п. 178.1 ст. 178 ПКУ зазначено, що особи, які мають намір здійснювати незалежну професійну діяльність, зобов'язані стати на облік в органах державної податкової служби за місцем свого постійного проживання як самозайняті особи та отримати свідоцтво про таку реєстрацію згідно зі ст. 65 цього Кодексу. Відповідно до абзацу другого п. 65.1 ст. 65 ПКУ фізичні особи, умовою ведення незалежної професійної діяльності яких згідно із законом є державна реєстрація такої діяльності у відповідному уповноваженому органі та отримання свідоцтва про реєстрацію чи іншого документа, котрий підтверджує право фізичної особи на ведення незалежної професійної діяльності, протягом 10 календарних днів після такої реєстрації зобов'язані стати на облік в органі державної податкової служби за місцем свого постійного проживання. Пунктом 178.2 ст. 178 ПКУ передбачено, що доходи громадян, отримані протягом календарного року від провадження незалежної професійної діяльності, оподатковуються за ставками, визначеними в пункті 167.1 ст. 167 цього Кодексу, тобто за ставкою 15 (17) відсотків бази оподаткування. Згідно з п. 178.3 ст. 178 ПКУ оподаткуванням доходом вважається сукупний чистий дохід, тобто різниця між доходом і документально підтвердженими витратами, необхідними для провадження певного виду незалежної професійної діяльності (Бандурка О. М., Понікаров В. Д., Попова С. М. — Податкове право. Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 12 с.).

Адвокати також є платниками Єдиного соціального внеску, який сплачується із суми доходу, отриманого від діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб, і становить 34,7 %.